

08.03.2023

Lakisammon julkistustilaisuus

Aki Hietanen

Lainsäädännön verkkopalvelut tänään ja tulevaisuudessa

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

Lainsäädännön verkkopalvelut aikajanalla

- Lait reikäkortilla ja keskustietokoneella
- Internetjakelu
- Linked Data Finland
- Severi
- Anoppi ja Lakisampo
- Uusi Finlex

Kohti sähköistä lakipalvelua - vaihe 1 ”reikäkorttilaki”

Finlexin taustalla Oikeushallinnon ATK-toimikunta 1971-1974

- **Ensimmäiset sähköiset säädöstekstit testeissä 13.11.1972 alkaen Ruotsissa**
- Rikoslaki ja kuusi muuta lakia siirrettiin reikäkorteilta magneettinauhalle ja kuljetettiin Tukholmaan DAFA-tietokonekeskukseen
- Tiedonhaun testausta IMDOC-hakusovelluksella

Finlexin vaiheista – vaihe 2 ”kohti lakitietokantaa”

- Finlex-tietopankki perustettiin vuonna 1980
- ensimmäisinä aineistoina korkeimman oikeuden ratkaisujen hakemistot 1926-1979, korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätösrekisteri (joka oli perustettu jo vuonna 1973) ja valtiosopimusten hakemisto.

Finlexin vaiheista – vaihe 3 ”laki nettiin”

- **LAKI-kokeilutietokanta Suomen Laki-aineistosta koekäyttöön v. 1984**
  - yhteistyöhanke VTKK:n ja Lakimiesliiton Kustannus Oy:n kanssa
- **Vanhassa keskuskone-Finlexissä julkaistiin EU-lainsäädäntö (CELEX-tietokanta) internetissä ensimmäisenä maailmassa 2.4.1996**
- **Vanha maksullinen Finlex, jossa oli laajimmillaan yli 40 tietokantaa, suljettiin vuonna 2002**
- **FINLEX-säädöstietopankki <http://finlex.om.fi> avattiin 29.10.1997**
  - Päivittäinen sähköinen säädöskokoelma
  - Kaikki säädökset 1987-1997 suomeksi ja ruotsiksi
  - Säädösmuutosten hakemisto
- **Jatkokehitys: ennen vuotta 1987 julkaistut säädökset mukaan v. 1998**
  - Oikeustapaustietokannat v. 1998
  - Viranomais määräykset v. 2000
  - Ajan tasalle toimitetut säädökset v. 2002
  - Vieraskieliset lakikäännökset v. 2002

Lakitietopalvelut verkossa - nykytilanne

Maksuttomat palvelut

- FINLEX finlex.fi
- Semanttinen Finlex data.finlex.fi

Maksulliset palvelut

- Suomen Laki (suomenlaki.almatalent.fi) Alma Talent
- Edilex (edilex.fi) Edita Publishing

Kohti uudenlaista semanttista verkkopalvelua

- Ensimmäinen pilotointi vuonna 2012 osana **Linked Data Finland –hanketta** www.ldf.fi
- Mukana Aalto-yliopisto, oikeusministeriö, Edita Publishing Oy ja Talentum Media Oy
- Avoimen datan datasetit, mm. 2400 ajantasaista säädöstä

SEVERI-hanke v. 2014 alkaen

- Hankkeessa mukana Aalto-yliopisto, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö ja Edita Publishing Oy
- Avoimen datan data.finlex.fi avattiin 10.3.2016
- Säädöstekstit suomeksi ja ruotsiksi
- Ajantasaiset säädökset ja alkuperäiset säädökset
- Oikeustapaukset (KKO, KHO)

ANOPPI-hanke (v. 2018 alkaen)

- Hankkeessa mukana Aalto-yliopisto, Helsingin yliopisto ja oikeusministeriö ja Edita Publishing Oy
- Hankkeen kolme osaa:
  1. Kieliteknologiseen tekoälyyn perustuva oppiva työväline (ANOPPI) tuomioistuinratkaisujen anonymisointiin
  2. Oppiva työväline (APPI) dokumenttien annotointiin
  3. Älykkäät haku- ja selailuominaisuudet oikeudelliseen aineistoon (oikeuskäytäntö, lainsäädäntö)

Älykkäät haku- ja selailuominaisuudet > Lakisampo

Lainsäädännön verkkopalvelut tulevaisuudessa

- FINLEX-palvelu uudistumassa – uusi palvelu avataan v. 2024 alkupuolella
- Uudistuksessa korostetaan käytettävyyttä, saavutettavuutta ja tiedon löydettävyyttä
- Uusi tekninen alusta ja uusi hakukone
- Aineistojen uusi rakenne (Akoma Ntoso XML-standardi)
- Kaikki Finlex-aineistot julkaistaan avoimena datana
- **Lakisampo** avoimen datan käyttöliittymänä

Lainsäädännön verkkopalvelut tulevaisuudessa

FINLEX-palvelun jatkokehitys v. 2024 eteenpäin

- Kansallisen lainsäädännön ja EU-lainsäädännön tiiviimpi linkittäminen ja EU-lainsäädännön avoimen datan palvelun (Cellar) hyödyntäminen
- Yhteistyö Lakitutka-palvelun kanssa
- Yhteistyö valtioneuvoston hankepalvelun ja lausuntopalvelun kanssa
- Säädosvalmistelun työvälineiden kehittäminen (lakien johtolauseet, rinnakkaistekstit jne.)
- Tuomioistuinratkaisujen saatavuuden parantaminen hyödyntämällä Anoppi-pseudonymisointisovellusta

Lainsäädännön verkkopalvelut tulevaisuudessa - uusia ulottuvuuksia

- **Pohjoismais-baltialainen säädöstietohaku**
- **Osa ”Maailman sujuvinta maiden välistä arkea ja liikkuvuutta digitalisaation avulla” -hanketta**
- **Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittama hanke**
- **Tavoitteena toteuttaa yhteinen hakupalvelu Suomen ja Viron lainsäädäntöteksteihin**

- **Hyödynnetään**
  - **Lakisampo-alustaa ja Lakisampon liitettyjä sovelluksia**
  - **Euroopan lainsäädäntötunnisteen (ELI) metatietoja**
  - **Yhteisiä sanastoja ja tesauksia (mm. Eurovoc)**

Kiitos!

YHTEYSTIEDOT

Kehittämispäällikkö Aki Hietanen
aki.hietanen[at]om.fi
+358 295 150 510